

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 15

Maribor, torek 20. januarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Naš banski svet

DAVI JE BILO OTVORJENO ZASEDANJE BANSKEGA SVETA DRAVSKE BANOVINE, NAČELO VARČNOSTI V VSEH PANOGAH UPRAVE.

LJUBLJANA, 20. januarja. V dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, je davi ob 10. ban dr. Marušič slovesno otvoril banski svet Dravske banovine. Seji so prisostvovali vsi člani banskega sveta, razen dr. Kramerja, ki je bil imenovan za poslanika v Pragi. Otvoritveni seji je prisostvoval tudi pomočnik bana, dr. Pirkmajer ter vsi načelniki posameznih oddelkov banske uprave.

Banski svetnik dr. Senekovič je najprej prečital odlok, s katerim se sklicuje banski svet Dravske banovine k svoji prvi seji. Nato je imel ban dr. Marušič na banske svetnike skoro uro trajajoč govor, v katerem je podal v glavnem sliko banskega proračuna. Naglašal je pri tem načelo čim večje štedljivosti v vseh panogah banske uprave, pri čemer pa nikakor ne smejo trpeti življenjski interesi banovine. Poizkušalo se bo tudi olajšati bremena, ki jih morajo nositi občine, v

kolikor gre pač za izdatke v splošno korist. Proračun upošteva v veliki meri težaven gospodarski položaj. Zato se je pri sestavljanju dohodkov banovine gledalo predvsem na to, da se javna bremena ne povečajo. Konečno je ban pozval vse banske svetnike, da naj se z vsemi svojimi močmi posvetijo delu za gospodarsko, prosvetno in socialno povzdigo Dravske banovine.

Pred prehodom na dnevni red je bila Nl. Vel. kralju odposlana brzojavna izjava vdanosti, ministrskemu predsedniku generalu Živkoviču pa pozdravna depeša. Čitanje brzojavke na kralja so poslušali zborovalci stoje in pozdravili vse bino z živahnim ploskanjem.

Banski svet je pričel nato razpravo o proračunu za finančno leto 1931-32. Razpravo je otvoril načelnik finančnega oddelka banske uprave, dr. Orel, z daljšim govorom o potrebah upravnega ozemlja.

cem svojega govora je Vandervelde povdaril, da se versailleska mirovna pogodba more spremeniti samo s prostovoljnimi in mirnim pristankom vseh zainteresiranih sil.

Kitajsko-ruska pogajanja

PEKING, 20. jan. Tu se mudi kitajski minister za zunanje zadeve dr. Wang, ki je izjavil nekemu listu, da je na moskovski konferenci na prvem mestu konflikt radi vzhodnokitajskih železnic. Izven tega se bo vršil razgovor o diplomatskih odnosih med obema državama ter o kitajsko-ruski trgovinski pogodbi.

Vatikanska tobačna industrija

RIM, 20. jan. Vatikan se bavi z načrtom, da ustanovi lastno tobačno tvornico, ki bo vršila ne samo potrebe Vatikana, temveč tobačne izdelke tudi izvažala. Temeljna glavica znaša 8 milijonov lir. Vse osebje je italijansko in uporabljali se bodo le italijanski stroji in tiskovine.

Veliki viharji v južni Italiji

RIM, 20. jan. V južni Italiji, posebno v Tarentskem zalivu, divjajo težki viharji, ki so napravili že ogromno škodo.

Ogenj v kinu

CARIGRAD, 20. jan. V Galati je nastal v nekem kinu ogenj, ki se je naglo razširil in povzročil silno škodo. Med požarom je bilo veliko število ljudi ranjenih, med njimi 8 zelo težko.

najposobnejše. Davčno breme za srednje in visoke šole bi se zmanjšalo in bi se ti stroški porabljali za snovanje novih osnovnih, kmetijskih in raznih drugih strokovnih šol. Zaustavilo pa bi se pretirano obiskovanje srednjih in visokih šol in zmanjšalo število duševnega proletariata.

O reformi srednjih in visokih šol

Se zadnje čase mnogo razpravlja v naši javnosti. Skoro vse razprave o tem problemu izhajajo z osnovnega vidika dejstva, da naše srednje in visoke šole producirajo ogromne mase duševnega proletariata, za katerega v toliki meri ni možno najti zaposlenja. To dejstvo je napotilo mnoge odlične javne delavce, da so se odkrito zavzeli za radikalno reformo današnjega stanja z uvedbo novega šolskega reda. Zlasti zagovarjajo to potrebo skoro vse gospodarski krogi in njih časopisje, povdarjajoč, da bi zlasti zastopniki našega gospodarstva morali uvesti v tem pogledu najodločnejšo akcijo.

Predvsem je potrebno — tako povdarjajo ti krogi — sprovesti temeljno razliko med šolami za splošno izobrazbo in strokovnimi šolami. Srednje šole imajo služiti samo splošni izobrazbi in se mora vsakomur omogočiti obisk teh šol. Vendar pa je treba ustvariti tudi garancije, da nespodobni ne bodo v njih zaman trošili časa, in zato treba brez vsake sentimentalnosti čim prej izločiti vse duševne slabice. To pa se ne sme vršiti na ta način, da se povečava učno materijo, ker bi to bilo le na škodo najposobnejših, ne izločilo bi na pridnih neinteligentnikov. Presoja inteligence učencev je stvar profesorjev v nižjih 4 razredih srednje šole, in v spričevalu v mali maturi bi morala biti klavzula, da-li je učenec sposoben za nadaljevanje študij na srednji šoli. Kdor te klavzule ne dobi, še vedno lahko gre v obrt ali drugi manualni poklic. Šolnina v prvih 4 razredih bi naj bila mala.

V višjih razredih pa bi se morala uvesti šolnina, ki bi krila dejanske stroške za šolo, četudi do 500 Din. Seveda bi se najsiromašnejše na podlagi zadevnih dokumentov oproščalo popolnoma ali delno.

Glede visokih šol predlaga te dni v zagrebškem »Jugoslav. Lloyd« inž. Marijan Leskovar reformo v tem smislu, da bi na pravni, filozofski in bogoslovni fakulteti vsakdo z maturo lahko skozi 3 leta studiral po svoji volji, kar bi hotel, in na podlagi položenih izpitov dobil spričevalo o akademski izobrazbi. Glede šolnine bi tu naj veljala načela, kakor za višje razrede srednjih šol. Tako bi si ustvarili neodvisno akademski naobrazbeno inteligenco. Kdor bi pa po dovršenih treh letih akademskega študija hotel dobiti usposobljenost za kak poklic, bi za svoj študij moral izbrati od države predpisani minimalni program in po dosegi spričevala o akademski izobrazbi študirati še leto dni, da si pridobi potrebne pojave za praktično delo v svojem poklicu. Ministrstvo prosvete pa bi moralo po obstoječih potrebah določiti vsako leto numerus clausus za te študije. Numerus clausus bi se moral uvesti tudi za študije na specialnih strokovnih šolah (tehnična, medicinska, agrarna in veterinarska fakulteta). Na vseh teh šolah treba tudi upeljati strogo disciplino in navajati dija-

Kje bo razorožitvena konferenca?

PARIZ, 20. jan. »Petit Parisien« se zno va bavi z vprašanjem, kje naj se vrši razorožitvena konferenca, in pravi med drugim: Danes je že gotovo, da bo Svet družstva narodov odgovoril to vprašanje na majsko zasedanje. Trenotno so v diskusiji trije predlogi: Francozi predlagajo San Sebastian, ki nudi udeležencem konference največ ugodnosti vseh vrst; dunajska občina je poslala Svetu družstva narodov oficijelno povabilo za konferenco na Dunaju, ki pa — po mnenju »P. P.« — nima zadostnega števila hotelov s potrebnim konfortom; končno je v kombinaciji tudi Ženeva, ki pa za dotok 3000 do 4000 oseb nima ne zadostnih prostorov za prenočišča niti pet do šest nujno potrebnih razpravnih dvoran.

Komisija za ureditev hudournikov

BEOGRAD, 20. jan. V ministrstvu za šume in rude se je ustanovila posebna komisija za ureditev hudournikov v državi. Predsednikom komisije je imenovan pomočnik ravnatelja g. Milorad Ivanović.

Vandervelde o mednarodnem položaju

BRUSELJ, 20. jan. Socijalistični voditelj Vandervelde je imel te dni velik govor, v katerem je povdaril, da sicer ne veruje, da bi pretila svetovna vojna, da pa je treba s tem računati, da je mednarodni položaj v svetu slabši nego je bil kdaj doslej. Svetovni mir bi bil porušen za sedaj samo z napadom na Poljsko. Zato treba paziti, kaj dela Nemčija. Kon-

ka na to, da je delavec kakor vsak drugi. S tem šolskim sistemom bi se cela vrsta fantov iz 4. razreda srednjih šol usmerila pravočasno v obrt in druge manualne poklice, najposobnejšim pa bi se omogočil dostop do najvišje izobrazbe. In kar je glavno, narod bi dobil za pravnike, zdravnike, tehnike itd. res samo

14 in pol milijona prebivalcev na Češkoslovaškem

Te dni so bili objavljeni v glavnih potezah rezultati ljudskega štetja v češkoslovaški republiki. Napram štetju v l. 1921 je naraslo število prebivalstva na Češkem za 432.684, na Slovaškem za 332.669, v Podkarpatski Rusiji za 120.701, torej skupno v teh treh deželah za 886.054. Dozdaj še niso objavljeni rezultati iz Moravske in Šleske. Lahko se računa, da je skupno s tema dvema deželama naraslo v zadnjih 10 letih število prebivalstva v celi češkoslovaški republiki za 1 milijon. Ker je bilo l. 1921 naštetih 13.613.172 prebivalcev, jih lahko sedaj računamo na 14 in pol milijona.

PLES

31. JANUARJA 1931 »UNION«

Wendlov »Danton« v »Ljudski knjižnici«. Znamenito knjigo velikega prijatelja Jugoslovancov, Hermana Wendla »Danton«, o kateri je nedavno z veliko pohvalo poročalo tudi »Jutra«, ima že »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu, kakor tudi vse ostale znamenite spise Hermana Wendla o Jugoslaviji. Nadalje ima »Ljudska knjižnica« več del modernega nemškega pisatelja Stefana Zweiga, kojega dela je beležila nedeljska kulturna rubrika »Jutra«.

Za ukradeno uro še carino.

Pri okrožnem sodišču so razpravljali predvčerajšnjim prav zanimivo zgodbo o ukradeni zlati uri. Ljubezni prijatelj je svojemu tovarišu v službi ukradel zlato uro v Mariboru ter z njo popihal čez mejo. Že v Spilju se je hotel tat zlate ure znebiti, a pri pogajanju s kupcem, so ga že prišli avstrijski orožniki. Zlata ura je že s prihodnjim vlakom romala z ubeglim tatom nazaj v Jugoslavijo, samo da so tatu izročili okrožnemu sodišču, zlato uro pa je pridržala carinarnica, dokler ji lastnik ne bo plačal carine za njen ponovni uvoz v Jugoslavijo. Tatinski tovariš je dobil pri okrožnem sodišču primereno nagrado, po uro pa bo moral iti njen lastnik še k ljubljanski carini in tam položiti uvoznino.

Junak z nožem.

Snoči so prepeljali v bolnišnico 33-letnega posestnikovega sina Josipa Stromešna iz Zg. gorice. V pretepu mu je neki ljubezni tovariš razrezal levo lice. Zadeva bo imela sodne posledice, ker je poškodba težjega značaja.

391 bolnic z blizu 50.000 posteljami imajo danes na Češkoslovaškem. Od teh je 160 splošnih javnih, 102 zasebnih, 22 specialnih zavodov za jetične, 52 okrevališč ter 55 zasebnih sanatorijev. Vstete niso blaznice in psihijatrični oddelki javnih bolnic.

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapreki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zasplosti povzroči kozarec »Franz Josefove« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefova« vodo kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Beseda o naših društvih in občnih zborih

**PREVEČ DRUŠTEV! - PREDSEDNIKI IN FUNKCIJONARJI. - MEDSEBOJNI
ODNOŠAJI. - NESREČNI SPORI. - ENOTEN CILJ. - SOKOL - VODILNA
ORGANIZACIJA. - ZAKONCENTRACIJO!**

Pravkar se vrše po vseh naših krajih občni zbori društev, kjer funkcionarji prikazujejo več ali manj odlično rešeno nalogo svojega delovanja. Ponovno smo na tem mestu že izražali mnenje, da imamo danes širom naše ožje domačije tolikšno število društev, da bi prav gotovo lahko odnesli tudi v tem oziru — rekord. Na žalost je sposobnih in dela voljnih društvenih delavcev malo, zato mnogo društev peša.

Da je marsikje članstvo pri raznih društvih s podobnimi cilji isto, je znana stvar. Pravilo, da je blizu nas celo kraj, kjer je vsak vašan — na splošno zadovoljstvo — če že ne predsednik, pa prav gotovo funkcionar kakšnega društva. Le pri delu in — članarini so križi in težave! Eno izmed naših manjših mest se ponaša z 22 društvi, kar je vsekakor najmanj — luksus! Malomeščani sami uvidijo potrebo redukcije, toda — kdo naj bo oni, ki mora likvidirati?! Do sporazuma ne pride, ker ima — po mnenju gg. predsednikov — vsako njihovo društvo svoj »konstruktiven cilj«. Članstvo pa stoka pod pezo društvenih obveznosti.

Danes je oficijelno iz društvenega življenja izločen strankarski moment, vendar do tesnega sodelovanja v mnogih krajih ne more priti, ker je »nad« in »pod«-rejenost društev v posameznih trgih in vaseh še vedno velik kamen spoditke. Kdor torej pozna današnje razmere na deželi, ve, da naša društva niso v dobrih medsebojnih odnošajih. Pa ne da bi bila nasprotstva izraz zdravega tekmovanja. Največkrat so na žalost vseh razkritij kriva osebna nasprotstva predsednikov ali funkcionarjev. Na občnih zborih se take zadeve težko rešijo, ker interni forum ne more presojati zadeve objektivno. Spori rastejo in ugled društev — pada.

Po lanskim vladnim deklaracijam o narodnih društvih bi moral biti položaj dokaj spremenjen. Vsako društvo ima nalogo, da kot ognjišče našega narodnega udejstvovanja postane činitelj državne politike in jugoslovanske državne misli. Po inten-

cijah vlade naj nacionalna misel usmeri vsa društva k enemu cilju, t. j. napredek Jugoslavije!

Povsem v aktivističnem duhu se naj zedinijo društva za razvoj svojih sil na vseh poljih. Zato je potrebno, da se društva — ki imajo pogoje do obstoja — podpirajo in si naj nikakor ne nasprotujejo!

Tuintam opažamo danes že stremjenja v smeri koncentracije: nekdanje centrale narodnostnega dela »Čitalnice«, knjižnice itd. se razdružujejo v prid Sokola, ki je danes naša vodilna nacionalna organizacija.

Tega dejstva se bodo morali zavedati čimprej tudi vsi oni, ki še danes stojijo temu pokretu ob strani ali ga pa samo od daleč opazujejo!

Sokol kot nosilec nove državne miselnosti, bo moral postati žarišče novega društvenega življenja v vseh naših krajih. Vse, kar se da spojit z njegovimi intencijami, se bo moralo združiti, z vsemi ostalimi kulturnimi, sportnimi in dobrodelnimi društvi pa bo stal v najboljših odnošajih. Duh strpljivosti in sloge bo vezal vse v veliko družino, delujočo za vsestranski napredek Jugoslavije.

Vsi vemo, da Sokol danes ni le telovadna institucija, nego je ideja, ki hoče narod telesno in duševno prekrasiti ter vzgojiti nov, zdrav in močan rod, ki se bo zavedal svojih dolžnosti do kralja in domovine. V tem oziru drugim društvom ne bo treba mnogo premišljati, saj imajo na svojih praporjih ista gesla! Nikakih ovir pa ni, da ne bi mogli strnjeno delovati v Sokolu kraljevine Jugoslavije. Sedanji občni zbori nudijo priliko, da se krajevni položaj društev premotri iz višjega vidika. Ako nepotrebna društva ne bi hotela uvideti potrebo strnitve, bo inicijativa morala iziti pač iz Sokola samega. Visoko poslanstvo državne ustanove ga sili k temu!

S tem bi končno vendar prenehalo nesmiselno kopičenje društev, preostalim resnično potrebnim pa bi bil zasiguran razvoj in — napredek!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 20. januarja ob 20. uri »Plesni večer« Olge Solovjove. Izven.
Sreda, 21. januarja. Zaprto.
Četrtek, 22. januarja ob 20. uri »Grof Luksenburg« ab. C. Kuponi.
Petek, 23. januarja. Zaprto.
Sobota, 24. januarja ob 20. uri »Duh zemlje«, ab. A. Kuponi.

Iz gledališča. V četrtek, 22. t. m. se bo ponovila Leharjeva popularna in melodiozna opereta »Grof Luksenburgski«, ki spada med najboljše letošnje vpriporitve. Ab. C. — V soboto, 24. t. m. bo druga repriza zanimive žaloigre Franka Wedekinda »Duh zemlje«, ki je že dvakrat napolnila hišo. Ab. A. Kuponi. — Pripravlja se Shawova družabna komedija »Ljubimec« v režiji g. Skrbinskega ter v opereti Leharjeva romantična opereta »Ciganska ljubezen« v režiji g. Trbuhoviča.

Kontrola mer in dragocenih kovin.

Osrednja uprava za mere in dragocene kovine je opozorila kontrolo mer, da se ponekod prodajajo špirit, kisline, olja, žganja itd. v steklenih balonih, ki niso pregledani in žigosani od kontrole mer. Opozorja, da morajo stekleni baloni imeti označbo obsega in žig kontrole mer kot dokaz, da je obseg točno naveden. Črta, ki označuje mejo mere, mora biti dolga vsaj 1 cm. Pri balonih od 20 litrov naprej se mora obseg obeleževati na decilitre, pri manjših na centilitre. Tvorilnice, ki jih izdelujejo, jih smejo samo propisno žigosane puščati v promet. Za določanje obsega balona morajo nabaviti kubator, ki drži 160 litrov, z razdelbo od 0 do 160 litrov. Ti predpisi ne veljajo za balone, ki se porabljajo samo za prevoz. Seveda v tem slučaju ne sme biti na njih označen obseg. —

Predavanje o strelvodnih napravah

Sinoči je bilo v Apolokinu prvo predavanje viš. inšpektorja g. inž. Brauna o strelvodnih napravah. Dasi interesira ta predmet neposredno le maloštevilne obrtniške stroke, in prvi vrsti kleparske in ključavničarske, in dasi je radi pozne objave udeležba zunanjega obrtništva izostala, je prišlo na predavanje krog 150 mojstrov in naraščajnikov, ki so z vidnim zanimanjem sledili predavateljevemu temeljitim izvajanjem. Sinočnje prvo predavanje je trajalo dve uri. Predavatelj je poljudno raztolmačil nastanek strele, zgo dovino strelvodnih naprav od Franklinove naprave iz leta 1752 naprej, se dotaknil Tösslerjevih fizikalnih raziskovanj, razložil navodila Zveze nemških elektrotehnikov iz l. 1901 o zaščiti stavb proti strelu itd. Na mnogoštevilnih sklopičnih slikah je opozoril na napake pri postavljanju strelvodov in na najbolj praktične napeljave.

Predavatelj je tehnični vodja centralnega obrtno-pospeševalnega urada v avstrijskem trgovinskem ministrstvu, kjer deluje že 25 let in velja kot eden najboljših specialistov za strelvodno tehniko, ki je o tem predmetu spisal že tudi več, deloma tudi pri nas znanih, znanstvenih knjig. Pred predavanjem je obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik pozdravil predsednika obrtno-pospeševalnega urada zbornice za TOJ g. Ogrina, ki je v jedrnatem nagovoru tečaj tudi formalno otvoril, in predavatelja g. inž. Brauna. Udeleženci so oba gospoda živahno aklamirali.

Danes zvečer bo predavatelj ob isti uri in v istem prostoru v nadaljevanju svojega poučnega predavanja razkazal za napeljavo in preizkušnjo strelvodnih naprav potreben material, instrumente in aparate ter dajal praktična navodila za projektiranje in izvršitev naprav. —

Mariborski in dnevni drobiž

Finančni direktor dr. Povalej Josip je na službenem potovanju. V četrtek dne 22. t. m. bo v poslopiju davčne uprave v Celju od 10. do 12. ure sprejemal stranke. —

Sedemdesetletnica življenja

obhaja danes v ozkem rodbinskem krogu g. Josip Sajovic, zvančnik drž. žel. v pok., ki je nad 40 let svojega življenja posvetil službi pri železnici. Bil je pa tudi vsikdar zaveden in značajan narodnjak in bil med vodilnimi osebami pokreta in organizacije narodnih železničarjev pred vojno in po vojni. Še danes vodi mariborski odsek upokojencev UJNZB. Še na mnoga leta! —

Avtomobilisti, dvignite evidenčne tablice!

Vsi lastniki avtomobilov (osebni in tovarnihi), ki imajo vozila v mestu Mariboru, se opozarjajo, naj takoj dvignejo nove evidenčne tablice za l. 1931 med običajnimi uradnimi urami na policijskem komisarijatu v sobi št. 11 II. —

Gospodarsko-prosvetni tečaj v Selnici ob Dravi,

prirejen v nedeljo 18. tm. dop. od mariborske ZKD in tamošnjega Bralnega društva, je zelo lepo uspel. Poslušalci so napolnili Doplerjevo dvorano in z zanimanjem poslušali predavanja gg. Aplema in Tiftarja o raznih važnih kmetijsko-gospodarskih vprašanjih. Ravnotako so z zanimanjem gledali film, ki nazorno kaže uspehe gnojenja z umetnimi gnojili. Udeleženci so izrekli željo po ponovnih takšnih tečajih. —

Mestno kopališče

bo od 26. januarja do 3. februarja zaradi snajenja parnega kotla zaprto. —

Smrtna kosa.

mila poleg vojaštva tudi deputacija Soski podnarednik, Ilija Milenković, rodom iz Srbije. Pokojnik je bil tudi član Sokola Maribor I. Pogreb se je vršil ob 3. pop. izpred vojaške bolnice na Tržaški cesti na Pobrežje. Na zadnji poti ga je spremlila poleg vojaštva tudi deputacija Sokola. Naj počiva v miru v svobodni slovenski zemlji! —

Občni zbor Zadruga gostilničarjev in kavararjev v Mariboru

se je vršil včeraj pop. v lovski dvorani hotela Orel. Zborovanja se je udeležila komaj petina članstva, tako da se je moral vršiti še eno uro po napovedanem času. Dokaz slabega interesa gostilničarjev za stanovske zadeve, ki jih je zadruga v minoletem letu nedvomno z vneom in delnimi uspehi zastopala. S to konstatacijo nediscipline in nezanimanja je načelnik Zemljič občni zbor otvoril in pozdravil navzočega obrtno-zadružnega inšpektorja g. Založnika in zastopnike tiska. Spomnil se je umrlih članov Fr. Sticklerja, Marije Möschke in Ivana Rojko. Zborovalci so jim stoji zaklicali trikrat slava. Po kratkem poročilu načelnika, ki je najavil svoj odstop radi preobremenitve s svojim obratom in delom pri Zvezi, je obširneje poročal o delu zadruge v minoletem poslovnem letu tajnik Zveze g. Peteln, zlasti glede povrnitve razlik na banovinski trošarini, glede znižanja cen električnemu toku za gostilniške in kavarniške obrate, glede prijavljanja tujecev, glede avtorskih tantijem odn. pristojbin za gramofone itd., glede vinotočev, točilnic itd. Poročal je tudi, da ste se obe zvezi gost. zadrug v Mariboru in Ljubljani zedinili na združitve obh glasil v novi »Gostilničarski Vestnik«, kojega uprava bo v Mariboru. Zadruga je imela lani 67.877,90 Din dohodkov in 65.770,83 Din izdatkov. Med zborovanjem je prišel v dvorano podpredsednik zbornice za TOJ g. Ogrin, ki ga je načelnik toplo pozdravil in izrekel željo, da bi zbornica podpirala prirejanje gostilničarsko-gospodinskih tečajev. Mesto odstopivšega načelnika g. Zemljiča je bil izvoljen načelnikom g. Andrej Oset, podnačelnikom pa g. Povodnik. Zadruga šteje danes 120 članov, od katerih je 64 žensk.

Lov na divje svinje.

Mariborska podružnica Slov. lovškega društva obvešča tem potom vse člane, da je oblast odredila za dne 22. t. m. na pobočju Boča lov na divje svinje. Lov bo vodil nadlogar Sieber. Odhod mariborskih lovcev ob 5.30 iz Maribora. Na postaji v Poljčanah bo udeležencem poseben avtobus na razpolago. Zbirališče vseh lovcev ob 7.30 v gostilni Wirth v Studenicih.

KINO

Grafski:

Do vključno petka:
RICHARD TAUBER
NE VERUJEM NOBENI ŽENI!
Od sobote dalje:
LAŽNI FELDMARŠAL!

Union:

Od nedelje dalje:
VESELA SRCA
100% zvočna opereta v nemškem jeziku. Poje Heinz Bollmann, tenor opere Dresden.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blazalni. XXVI

APOLLO-KINO

V soboto in nedeljo:
V STAJENJE!
Po TOLSTOJU.

Zadruga prevoznih obrtov v Mariboru

naznanja, da se bo vršil v soboto, dne 24. januarja, ob 7. zvečer redni letni občni zbor v prostorih restavracije Halbidl v Jurčičevi ulici. Vsi člani se vljudno vabijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. — V petek, dne 23. januarja, ob 3. popoldne bo v mestni plinarni pregled vseh osebnih avtomobilov. Vsi avtoizvoščki se pozivajo, da se ob zgoraj označenem času predstavijo s svojimi avtomobili komisiji. —

Tihotapstvo plačal z življenjem!

Včeraj popoldne se je odigrala tik državne meje pri St. Ilju tihotapska žaloigra, katere žrtev je postal 26-letni tihotap Simon Grušovar iz Rogatca. Finančni organ, ki je stal na straži, je predpisano zaklical trikratni »Stoje«, nakar se je Grušovar v družbi svojega tovariša spustil v beg proti meji. Ker sta begunca začela tudi streljati, je bil finančni organ tudi prisiljen, da je rabil orožje. Pri praski je en strel pogodil Simona Grušovarja v trebuh, ter se je takoj zgrudil nezavesten. Po odredbi okrožnega zdravnika so Grušovarja z reševalnim avtom prepeljali v mariborsko bolnico, kjer pa je kljub hitri zdravniški pomoči že sinoči podlegel opasni rani. Ustreljeni tihotapec je doma iz Rogatca in je bil na glasu kot velik veščak svoje riskantne stroke, ki ga je stala življenje... —

Surov napad na kmečko posestnico.

Včeraj sta v Dolgošah dva kmečka fantavalila na 42-letno posestnico Antonijo Jurčičevico iz Dolgoš ter jo s kof tako surovo pretepla, da sta ji zlomila desno roko, razen tega pa prizadela po vsem telesu še več poškodb. Sinoči so jo z reševalnim avtom odpremili v bolnico. Upati je, da bosta suroveža kmalu v rokah pravice. —

Francoški krožek v Mariboru.

Začetek današnjega gramofonskega večera je ob šestih, in ne, kakor se je pomotoma objavilo, ob osmih zvečer. —

Podružnica društva drž. upokojencev in upokojenk v Mariboru

naznanja, da se dajejo pojasnila v stanovskih zadevah vsako sredo od 3.—4. pop. v posebni sobi »Nabavljalne zadruge«, Rotovski trg in se sprejemajo tam tudi novi člani. —

Prleki!

Vsako tretje leto priredijo Prleki v Mariboru ob pustnem času družabnizabavni večer pod geslom »Prleško gostivanje«. — Letos se bo vršila ta prireditve 7. februarja v dvorani »Pri Roži« na Koroški cesti. Priprave so v teku, vabila bodo razposlana koncem januarja. Kdor pomotoma ne bi dobil vabila, ga dobi pri g. dr. Franu Irgolič-u. Jedila, vino itd. naj Prleki prinesejo 7. februarja med 2. in 7. uro popoldne v dvorano in oddajo tam odbornicam pripravljalnega odbora. —

Od tramvajskega sprevodnika do umetniške slave

ČLOVEK, KI ODKLANJA LASTNO PRSLAVO IN NE SPREJEMA DAROV. — KAKO JE DOBIL K. HAMSUN OD AMERIŠKEGA MILIJONARJA 25 DOLARJEV.

Knut Hamsun, veliki in proslavljeni norveški pisatelj, živi kot privatnik ne navadno tiho življenje. Nikdar ne prisostvuje svečanostim, ni član nobenega društva in se tudi politično ne udeležuje. Redkokdaj se pojavlja njegovo ime v časopisih, razen če se pojavi nova knjiga ali kaj sličnega. Hamsuna karakterizira posebno tale dogodek: Za proslavo Hamsunovega književnega jubileja je bil izbran njegov rojstni dan. Društvo je pripravilo lepe darove, listi so nabrali ogromne svote, mnogi so se pripravljali, da mu čestitajo na njegovem osamljenem domu, a nihče ni pomislil, da bi vprašal pisatelja samega, če želi, da se ga slavi.

Na dan proslave pa, ko so se pripravljale deputacije, ko so sestavljali brzojav-po celi Norveški vest: Knut Hamsun je sunovim domom, se je naenkrat razširila po celi Norveški vest: Kmet Hamsun je izginil.

Kmalu so se izvedele tudi podrobnosti: Knut Hamsun noče, da bi se ga proslavljalo in je zato odpotoval, nihče pa ne ve kam. Svoj jubilej hoče proslaviti v miru in tišini, odreka se vsem darovom, ker za nje ni prošil in jih tudi ne sprejme pod nobenim pogojem. — Ljudi, navajene obdarovanja svojih ljubimcev, je to seveda silno presenetilo. Ko je bil končan dan proslave in ko so književniki že odločili, da se darovi ne izročijo jubilaru, nego se razstavijo v društvenih prostorih mesta Osla, šele takrat so našli Hamsuna v nekem majhnem mestecu.

Tako je končala književna proslava Knuta Hamsuna in sigurno je, da je na Norveškem drugič ne bodo več prirejali, ne da bi vprašali pisatelja za dovoljenje. Ker pa je sigurno, da Knut Hamsun ne bo dal nikoli odobrenja, lahko čaka njegova domovina z izkazovanjem časti in s proslavljanjem do njegovega — sprevo-da...

Knut Hamsun je eden onih ljudi, ki so se dvignili z močjo svoje volje ter z vero v lasten umetniški talent. Malo je znane-ga iz pisateljevega življenja. Če pride na njegov dom kak novinar, naide vsa vrata zaprta, Knut Hamsun ne da intervjujev. »Pisatelja Hamsuna najdete v mojih knjigah, ali človek Hamsun želi živeti v miru!« To je vse, kar je imel povedati Hamsun nekemu popularnemu publicistu, ki je hotel zbrati podatke za obsežno kritično delo o njegovem književnem udeleževanju.

Če je torej iz današnjega pisateljevega življenja le malokaj znano, pa je več podatkov iz onega časa, ko se je moral boriti za priznanje svojega talenta. Znana je posebno doba njegovega bivanja v

Ameriki in v tem času je bil enkrat tudi konduktier v mestu Chicagu.

L. 1886. je prišel Hamsun kot 27 letni mož v deželo »neomejenih možnosti«. V tem času je v lastni nakladi izdal nekoliko svojih del. Vendar je moralo priti šele njegovo veliko delo »Glad«, da si je pridobil ime in priznanje.

V tem času je torej konduktier prodajal karte, prejemal drobiž, najavljal imena poedinih postajališč, pomagal starejšim damam pri vходу in izhodu, zvečer pa je po obračunu posedel nekaj ur pri čašipiva, v družbi kolegov-konduktierjev. Hamsun je bil zadovoljen v konduktierski službi, saj je imel v nasprotju s prejšnjim nerednim življenjem, ko se je moral boriti za kos kruha, sedaj redno plačo, svojo sobo, hrano, zvečer po končanem delu pa se je lahko udal demonu, ki ga je stalno dražil, mučil, in ga silil k pisanju. Vendar v službi ni mogel dolgo ostati. Kljub temu, da je vložil Hamsun ves trud v to, da se nauči neizčrpno število imen ulic, ki jih je moral neprestano javljati, vendar vedno ni uspeval v zadovoljevanju potnikov. Vrstile so se pritožbe za pritožbo in nekega dne je ostal Knut Hamsun zopet brez službe, brez zaslužka, brez hrane in strehe nad glavo, popolnoma sam, osamljen, brez noviča v žepu, lačen in izmučen. V tej situaciji se je odločil napisati daljše pismo milijonarju Armourju, kateremu je opisal svoj položaj in ga prosil pomoči. Za pošto ni imel denarja, zato je sam odnesel pismo v milijonarjevo pisarno, kjer ga je predal uradniku. Ta ga je nesel šefu in čez nekaj trenutkov se je smehljajoč vrnil in prožil začudenemu Hamsunu 25 dolarjev (za odrapanca tedaj velika svota!) z izjavo:

— »Stari! vam pošlila ta bankovec in pravi, da je pismo vredno 25 dolarjev!... Ta dogodek je igral v Hamsunovem življenju veliko vlogo, ker pravi sam, da mu je bilo s tem utrieno zaupanje v lasten talent. Sam enostavno zaključuje: če je bilo to pismo tako napisano, da je dovelo milijonarja do tega, da mi je dal 25 dolarjev, si sigurno pridobim kot pisatelj slavo in priznanje. Še z večjo energijo je začel Hamsun redno pisati in se boriti za priznanje svojega talenta. Z močno in nezlomljivo silo je rinil naprej proti svojemu cilju.

Danes pa ima Knut Hamsun ime, slovito po celem svetu, pozna ga po njegovih delih vsak inteligent. A ti podatki iz njegovega življenja so dokaz, kako se je Knut Hamsun neprestano boril, kako je trpel, stradal in delal, da je končno — zmagal!

U carstvu otroških ust

Na mostišču pred Veliko kavarno, kjer se radi »centralnega kolodvora« gnete mnogo ljudi, avtobusov, avtomobilov, motorjev, kolesarjev in izvoščkov — se znajde gospod Nadič in njegov miljenec Dušan. Gledajoč ves ta vrvež, opozori na prehodu preko ceste oče svojega sinčka:

»Pazi, Dušanček, zdaj pride — tu-tu-tu... A naidebudi, moderni Dušanček se odreže skrbnemu papanu: — Ah, kakšen tu-tu-tu?« To je najnovejša tipa znamenje Mercedes-Benz na šest cilindrov...» Mali se je s »Fordom« sicer zmotil, a nekje je med odraslimi čul o »Mercedesu«.

Neke nedelje, ko je vladalo nestalno vreme, reče mama svojemu malčku Milančku: »Poslušaj dragec! Umij se dobro, da boš čist; popoldne pojdemo na sprehod, če bo lepo...

Milanček pa se odreže: »Saj bi se umil, mamica, pa se bojim, da bo slabo vreme in homo ostali doma...«

Mihec je poznan kot modrijan cele šole. Občudujejo ga ne-le njegovi tovariši nižjih in celo višjih razredov, ampak tudi učiteljica študira njegovo modrost kot problem svoje vrste.

Okoli Mihca-navihanca se zbira v šolskih odmorih ves razred in pričakuje presenečenja.

Pa je Mihec sprožil zelo »kočljivo« vprašanje: »Fantje, zakaj pa pes maha z repom, če hoče prijatelja ali znanca pozdraviti?«

Mali slušatelji so si razbijali glavo radi odgovora in učiteljica sama priznava, da je bila pred 10-letnim modrijanom v »veliki« zadregi.

Videč zadrego, se je Mihec odrezal zmagovalno:

— »Zato, zato — — —, ker — — — nima klobuka na glavi!« — — —

V zemljepisni uri je vprašal učitelj: »Kdo ve, zakaj se misli, da je bila puščava Sahara enkrat morje?«

Rado se dvigne in odgovori: »Ker zamorci še danes nosijo kopalne hlače!«

Če kralj petroleja priredi ples

Ko je nedavno znan petrolejski kralj Henry L. Doherty hotel svojo hčerko Heleno upeljati v washingtonsko družbo, je priredil ples, ki je stal nič manj nego milijon dolarjev (56 milijonov dinarjev). Naravno je ta prvovrstni »družabni dogodek« vzbudil veliko senzacijo. Za plesno svečanost je nael celo nadstropje »Mayfair«-hotela. Diner za vsako osebo je stal 25 dolarjev (1700 Din). Vsaka izmed 12 častnih dam, ki so ta večer bile krog njegove hčerke, je dobila za darilo nov avto.

Sokolstvo

Smuške tekme sokolske župe.

Mariborska sokolska župa priredi dne 8. februarja na Pohorju smuško tekmo članov in naraščaja. Za prve je določena 10. za druge pa 5 kilometer-ska proga. Tekme se lahko udeležijo člani in naraščajniki vseh sokolskih društev mariborske sokolske župe. Prijava za vse, ki se mislijo sigurno udeležiti tekem, je poslata do 1. februarja načelnstvu župe. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Smuški odsek MSŽ.

Sokolsko društvo Maribor-matica bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 25. t. m. ob 9. uri v mali dvorani Narodnega doma. Pozivamo vse članstvo, naj se občnega zbora polnoštevilno udeleži. Zdravo! — Odbor.

Iz knjig perzijskih modrijanov

Da je varčnost temelj blagostanja, je resnica, katere naj nikdo ne prepodi iz svojih možganov.

Karkoli se razbije ali razlije, za teni modrec nikdar solz ne lije.

Od bitij, ki so se pozno popela na konja (a la vojni dobičkarji) in so pozno postali ljudje, ne zahtevaj posojila, niti jih nadleguj kdaj s svojimi prošnjami.

Ne sklepajte pogodb z ženskami in — otroci!

Ne puščajte tute žene v hišo!

Kdor se brani knjižice, ne prišteva je ga med člane človeškega rodu.

Perzijski šah, Norshivana, poznan kot modrijan bolj kot vladar, je dal napisati na vse čaše ta napis: »Pozdravljeni, in ne pozabite, da je ta svet, v katerem živimo, minljiva hiša. Čas brzi naglo mimo nas in zato ni vredno niti pametno, da se dolgo mudimo v tej minljivi hiši. Pojdimo, ker ne vemo, kje nas čaka ura — Usode.

Prijatelju in neprijatelju ne privo-edite nobenih skrivnosti! Ne pozabljajte starega prijatelja, a bodite na novega oprezn!

Ako ti neprijatelj postane zopet dober, ne odhij ga: bodi dober z njim, ker bo najbrž dober tudi s teboj!

Zanimiva arheološka najdba v Jadranu

Te dni so ribiči z otoka Krapnja ribarili krog rta polotoka Ostrice. Naenkrat jim je mreža obtičala na morskem dnu. Ker so Krapnjani znani kot potapljači, se je spustil eden izmed njih — da bi se mreža ne utrgala — v morje, da bi mrežo odpel. Na morskem dnu je naletel na skupno nenavadnih žar. Izvlekli so iz morja potem krog 60 žar, kakoršne so bile znane v rimski dobi. Velikost žar je različna, nekatere dosegajo dolžino 1 metra. Predpostavljajo, da izvirajo žare od kake rimske galije, ki so jo potopili ilirski gusarji, ki so nekoč med našimi otoki imeli zelo pripravne vode za svoje gusarske pustolovine.

Židovske želje

Trije židje sedijo za mizo in se pomenjujejo o svojih željah.

Abraham: Jaz bi želel, da bi se vse prazne vreče sveta napolnile z zlatom, ki bi moralo biti moja last.

Moizes: »Jaz pa bi želel, da bi se vsa Donava spremenila v črnilo in bi jaz pisal toliko števil, da bi se veletok izsušil.«

Izak: »Jaz pa želim skorajšnje uresničenje vajinih želja in naj vaju potem vrag vzame, jaz pa postanem vajini glavni dedič!«

To je drugo...

— Tu čitam, da Arabci prodajajo žene za konje. Ti bi tega ne storil, kaj?!

— Za konja ne, toda če bi mi kdo ponudil avto...

Dobra misel.

— Kaj vam nisem delal, da boste po mojem zdravljenju popolnoma drug človek.

— Kaj ne bi mogli gospod doktor, poslati računa temu drugemu človeku?

Sport

Poziv javnosti!

Mednarodne tekme v Bohinju od 29. jan. do 3. febr.

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. priredi JZSS v Bohinju velike prve mednarodne tekme v smučanju in drsanju. Na prireditvi bodo sodelovali najboljši smučarji v srednji Evropi, svoje sodelovanje so obljubili Čehoslovaki, Poljaki, Nemci, Romuni, Francozi, Avstrijci in Norvežani. Poleg civilnih sportnikov se vrše v istih dneh tudi smuške tekme naše vojske ter je sestavljen ves program sledeče:

29. jan. sprejemi gostov;
30. jan. smuška tekma na 18 km;
31. jan. vojaška patrolna tekma na 30 km;

6. febr. skakalna tekma in drsalne tekme;

2. febr. smuška tekma na 30 km in vojaške tekme poedincev na 18 km;

3. febr. organizirani skupni izleti. Prireditve bo dosedaj največja sportna prireditve v državi ter bo nudila prvovrsten sport. Zadržili bodo skoki na tehnično dovršeni Hanssenovi skakalnici v Bohinju.

Da se izogne vsakim neprilikam, je vsa prehrana in oddaja stanovanj centralizirana pri Putniku, Ljubljana. Vse cene so enotno določene in sicer za postelj v kurienih sobah v hotelih Din 20.—, v tujskih sobah Din 15.—, v kmečkih prirejenih sobah Din 10.—; celodnevna prehrana v hotelih Din 50.—, v gostilnah Din 40.— in 30.—. Za vse dni morejo interesenti kupiti pri Putniku, Ljubljana nakaznico po gornjih cenah, s čemer se jim zagurra i hrana i stanovanje v razredu, ki je na razpolago in ki ga žele. Direkt-no v Bohinju se bo oddajalo le tedaj, ako bo preostajalo kaj sob. Zato pozivamo vsakogar, ki se namerava udeležiti prireditve, da si v naprej zagurra sobo in prehrano. Izven Ljubljane sprejemajo naročila za nakaznice vse pisarne Putnika v državi. Po železnici je dovoljena polovična vožnja za vse vlake izven ekspressnih, v tej obliki, da se kupi cela karta, a s potrdilom se z isto karto vrača.

Vsi gostje-tekmovalci in funkcionarji bodo imeli viden znak ter prosimo javnost, da jim je z morebitnimi informacijami vedno na razpolago.

Prireditve mednarodnih zimsko-sportnih tekem ima za namen, dvigniti zanimanje za to najlepšo sportno panogo, za zimske sporte in pokazati tujcem krasoto naših krajev v zimi, kateri si morejo haš z zimskimi sporti pridobiti tudi stalno zimsko sezono, ki bo močla dvigniti gospodarski položaj naših krajev.

Jugoslovanski zimsko-sportni savez.

Zdravniška preiskava domačih tekmovalcev

za mednarodne tekme v Bohinju je določena na dan 22. t. m. od 17. do 20. ure v šolski polikliniki na Resljevi cesti v Ljubljani.

Mariborski zimsko-sportni podsavez.

Seja upravnega odbora se bo vršila v četrtek, 22. t. m. ob 20. uri v Aljaževi sobi hotela Orel. Tajnik.

Male sportne vesti.

Jug. zimskosportni savez je odlikoval priznanega sportnega delavca dr. Cirila Žizka, šefa odseka za turizem v ministstvu trgovine in industrije, z latim zimskosportnim znakom. Dr. Žizek ima velike zasluge za razvoj slovenskega sporta. Mnogo truda je položil zlasti v organizaciji zimskega sporta.

Svetovno prvenstvo v table tenisu se bo vršilo v Budimpešti od 10. do 16. februarja. Poleg Madžarov se udeležijo svetovnega prvenstva tudi Avstrijci, Nemci, Anglija in Jugoslavija. Jugoslovanska ekipa nastopa letos drugič in bo čena z dravskim in državnim prvakom Janezom Nemcem.

Svetovni prvak v boksu Maks Schmeling je podpisal pogodbo za boj za svetovno prvenstvo z Youngom Striblingom. Zmagovalec v tem boju naj bi v septembru nastopil proti Carneri.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

47

XIV. Vojvodinja.

Teden dni je bilo minilo po tisti veselični noči, ko se je pripetil znameniti napad rokovnjačev na Luvru. Teden dni! In Tribuleta še vedno niso zaprli v Bastiljo, ali kako drugo trdnjavo, da segnje v verigah, ker si je bil po nedolžnem nakopal kraljevo jezo. Tribulet je bil še vedno v Luvru!

Kaj se je bilo zgodilo v duši Franca I.?

Ali se je zgenilo v tem primitivnem in sirovem bojevniskem srcu lepo čustvo velikodušja?

Ali je bil začutil ta vihtilec meča, da imajo tudi dvorni norci svoje človeške pravice?

Čitatelj morda še ni pozabil prizora, ko je Žileta stopila k trepečočemu in potrtemu Tribuletu, prišla norca za roko in zaklicala pred vsem zbranim dvorom:

»Evo mojega očeta!«

»Odnosite kujona!« se je glasil odgovor Franca I.

Žileta ni trenila z roko, da zabrani aretacijo moža, ki ga je smatrala za svojega pravega očeta.

Naslednji dan je poklical Franc I. gospoda De Mongomeri, svojega novega gardnega kapitana.

Gospod De Bervje, ki mu je kralj zaukazal, da naj aretira lastnega sina, okrivljenega, da ni mogel ustaviti pri vratih navala rokovnjačev, je bil rajši izvršil samomor, kakor da bi bil deležen pogina svojega otroka.

»Sir, ta vaš norec se smeje,« je nadaljeval s trpko bridkostjo.

»Jaz nisem in nočem biti kraljevska hči. On, ki mu pravite predmet zasmeha, ne da bi se bali, da mi sterete srce, je edini oče, ki ga priznavam, in tako ga hočem imenovati, dokler bo bival v mojih prsih dih življenja!...«

»Kaj hočete torej?... Govorite!...«

»Ko sem pravkar stopila v to sobo, sem vas slišala, ko ste ukazali, naj ga tirajo v Konsieržerjsko ječo... Sir, rotim vas, prekličiti ta barbarški ukaz... Kaj vam je storil ta revež, ki je vendar tako dober, tako ponižen in tako velik v svoji ponižnosti?... Edini zločin, ki ga je storil je, da me je našel nekega dne osamljeno, zapuščeno od vseh... celo od tistih dveh, ki sta me bila rodila... in me je osrečil z varnim zavetjem, z očetovsko ljubeznijo ter me otel najhujšega gorja... To je njegov zločin, sir!... in če se sklicujete na očetovstvo, o katerem toliko časa niste vedeli ničesar, ali ne bi morali ljubiti Fleriala ravno tako, ker me je toliko ljubil?...«

Preprosta in čista logika tega angelia bi bila morala razorožiti najkrvoločnejšega sodnika...

Toda kralj ni bil sodnik — niti krvnik.

Kralj je čutil, kako se razbrzdava v njem burja ljubezni.

Ni je poslušal, ko je govorila, tako krotka in skromna v svoji trdnosti.

Navdajala ga je zgolj goreča misel:

»Oh, če bi bilo mogoče, da bi se bila Margentina zlagala!... Če bi bilo res, da Žileta ni moja hči!...«

In že se mu je dozdevala misel o krvoskrutstvu manj grozna... že so ga mikali izbegljaji vesti, obetajoči mu možnost, da nasiti svojo zmago-slavnost strast...

Vstal je in je prijel deklico za roko.

»Dete,« je zamrmral s kalnim glasom, »ali ne razumeš, da mrzim tega norca zato, ker ga ti ljubiš! Jaz, kralj francoski, sem primoran biti ljubosumen na svojega dvornega norca! Zavidam mu njegove kraguljčke, ker si jih ti pogledala s prijaznostjo, dočim si prihranila meni vso strogost svojega pogleda! Ljubosumen sem, Žileta. Ljubosumen! Ali razumeš to?«

Zaškrinal je z zobmi.

Zmedlo se mu je v glavi, tako, da se je izpozabil popolnoma. Pozabil je na svoje kraljevsko dostojanstvo. Pozabil na vso navidezno galanterijo in vse manire hrabrega viteza, ki se je tako pogostoma hvalil z njimi.

»Ljubosumen na Tribuleta!«, je zahrnel, dočim se mu je prestrašena Žileta zamašila iztrgati. »In še, če bi bil samo on! A tu je še nekdo drugi! Oni drugi! Rokovnjač, berač, nodel nesramnež, blatno bitje, rojeno iz ne vem kakšne vlačugarije v umazanem brlogu! Ti ljubiš tudi tega! In to me muči! To dela, da kipi v mojih žilah brezumen srd! Ah, kakšne morajo biti tvoje misli, da si si izbrala Tribuleta za očeta in Manfreda za ljubimca! Prav si rekla, da ne moreš biti kraljevska hči!«

»Odnehajte! Boli me!« je kriknila Žileta, ki jo je bolelo zapestje od silnega kraljevega stiskanja. Toda on je ni slišal: nadaljeval je v ognju svoje strasti:

»Toda ljubim te tudi tako! S kakšnim čarom si me začarala! O, Žileta, ljubim celo zaničevanje, ki ga čitam v tvojih predragih očeh! Ljubim celo grozo, ki mi jo izkazuješ v tem trenutku! Ljubim te in hočem, da ljubiš ti mene!«

»To je strašno! To je nezaslišano!«

»Da! Vidiš, kako te moram ljubiti, da sem pripravljen veljati za pošast v tvojih očeh.«

»Oh, kako ste podli! Na pomoč! Na pomoč!«

»Hočem, da me ljubiš! Za to ceno pomilostim Manfreda! Za to ceno prizanesem Tribuletu! Žileta!«

»Jaz žrtvujem svoje življenje, sir, a ne svoje časti!« je viknila Žileta. Z obupnim naporom se je izvila iz njegovih rok, planila nazaj — in v naslednjem trenutku jo je videl kralj naslonjeno k oknu, trepečočo z vsemi udi, v desnici ostro bodalce.

»Kaj sem storil!« je zamrmral in si otrl čelo z blaženimi rokami.

»Kaj ste storili sir. Izkopali ste prenad med seboj in med mano, ki ga ne zasuje nič več na svetu.«

»Žileta!«

»Sir, prišla sem kot prošnja, da izprosim od vas pomiloščenje svojega očeta.«

»Nikdar!« je zarohnel kralj, kateremu je zdaj brezumje gneva nadomeščalo brezumje strasti...

»A jaz zahtevam to pomiloščenje!« je dejala Žileta s tako zapovedujočim glasom, da je obstal kralj ves osupel, misleč si z nekakšnim besnim ponosom:

»Vendarle je kraljevska hči!«

»Sir!« je nadaljevala Žileta razburjeno. »pokličite kapitana in prekličite povelje, ki ste mu ga dali pravkar, drugače — to vam prisežem pri svoji otroški ljubezni do vaše nesrečne žrtve — se zabodem tu pred vašimi očmi.«

Kralj je pogledal Žileto.

Bila je zelo bleda; tudi drhtela je nekoliko.

Videl jo je odločno in pripravljen na vse! Videl jo je mrtvo z okrvavljenimi prsi!

S tisto čudovito dvojnostjo obraza, ki mu je vedno dajala skrivati pravo misel, si je dal zdajci veselo lice in vzkriknil je dobrovoljno:

»Luč božja, draga vojvodinja! Saj ni treba toliko besed, niti tako strašnih gest. Vaše želje so mi ukaz. Ali se more oče ustavljati prošnji svojega otroka?«

In zakričal je:

»Gospod De Mongomeri!«

Basinjak je vstopil, pokimal in izginil nato, dočim sta se merila kralj in Žileta molče s čudnimi pogledi.

»Vteknite to bodalo, odkoder ste ga vzeli, Žileta,« je rekel kralj resnobno. »Saj imate mojo besedo!«

Prišel je gardni kapitan.

»Gospod De Mongomeri,« je rekel kralj, »kje je gospod Tribulet?«

»Na dvorišču, sir, v družbi osmih stražnikov, ki ga povedejo v Konsieržerjsko ječo, kakor je ukazalo Vaše Veličanstvo.«

»Gospa vojvodinja Fontenbloška izkazuje kujanu čast, da se zanima zanj. Topot naj torej uide z golim strahom. Tribulet je svoboden, gospod. Idite!«

Mongomeri je odšel.

»Pokličite gospo Sein-Albansko,« je nadaljeval kralj.

Stopila je prva častna dama vojvodinje Fontenbloške, vsa tresoča se, kakšne posledice utegne roditi to, kar je imenovala ona nepremišljeni korak vojvodinje.

»Madam De Sein-Alban, spremite vojvodinjo v njeno stanovanje, in,« je dodal kralj z jako pomenljivim glasom, »pazite mi skrbno nanjo... Zdi se mi, da nje zdravje zelo potrebuje skrbnega nadzorstva.«

Nato je kralj pomolil roko Žileti, ki je naslonila nanjo dva prsta, ter jo spremil do vrat svojega kabineta, kjer ji je poljubil roko, rekoč:

»Z Bogom, vojvodinja! Štel se bom srečnega, kadar vom bom mogel izpolniti kako željo.«

(Nadaljevanje prihi.)

Tovorni avto

radi preselitve zelo ugodno na prodaj do 25. t. m. Poizve se pri Mariji Mohorčič, Spodnje Hoče 6, pri Mariboru.

173

Sobo in črkslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«.

X

Hlapec pri konjih,

zanesljiv in trezen, dobi stalno službo pri tvrdki M. Berdajs, Maribor.

170

KOKS,

Mejovšek, Tattenbachova 13, tel. 2457.

Večje trgovsko podjetje v Mariboru

rabi perfektnega knjigovodja ali knjigovodkinjo z večletno prakso v amerškem knjigovodstvu. Ponudbe pod šifro: »Izvežban knjigovodja« na poštni predal 53, Maribor.

172

Želim sobo in kuhinjo,

Prijave proti nagradi na I. S. Cankarjeva ulica 26, vrata 18.

174

Tapetniška dela,

kakor tudi popravila izvršujem solidno in ceneno. Priporoča se B. Jagodič, Vojašniški trg 1.

171

Učenko

za šivanje perila sprejme atelje za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20.

159

Ako hočete delati

in z lahkim delom zaslužiti doma Din 7.— na uro, vstopite v našo zadrugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina Din 10. Obširna pojasnila Vam radi pošlamo, ako je priložena znamka za odgovor. Zadruga jugoslovanskih pletarn, Osijek.

128

Oddam opremljeno sobico

s prostim vhodom in prazno sobo. Tržaška c. 20 I., levo,

169

Dve spalnici

iz trdega suhega lesa (ena jesen, druga brest), zelo solidno delo ceneno na prodaj. Munda Alojz, Maribor, Taborška ulica 2.

158

Telovadni razpored Sokola-Matice v Mariboru.

Oddelek	Telovadnica	Dan	ure
Člani mlajši	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	20.—22.
Člani starejši	Gimnazija	Torek Petek	1/2 19—20
Članice mlajše	Krekova ulica	Sreda Sobota	19—20
Članice starejše	Cankarjeva šola	Torek Petek	1/4 19—1/4 20
Moški naraščaj od 14.-16 l.	Gimnazija	Ponedeljek Četrtek	1/2 19—20
Moški naraščaj od 16.-18 l.	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	1/2 19—20
Moški naraščaj, obrtni	Gimnazija	Ponedeljek Petek	20—22
Vojaški oddelek	"	Sreda	1/2 20—21
Ženski naraščaj	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	17—1/2 19
Moška deca od 10.-14. leta	"	Torek Četrtek	17—1/2 19
Moška deca do 10. leta	Cankarjeva šola	Sreda Sobota	16—1/4 18
Ženska deca starejša	"	Sreda Sobota	1/4 18—1/4 19
Ženska deca mlajša	"	Torek Četrtek	1/2 16—17

Najcenejši nakup

OTROŠKE NOGAVICE od Din 5.— naprej; NOGAVICE Z OBROBKOM (Haferl-socken) od Din 10.— naprej; MOŠKE NOGAVICE od Din 4.50 naprej; DAMSKE NOGAVICE od Din 7.— naprej; DAMSKE FLOR-NOGAVICE od Din 12.— naprej; DAMSKE VOLNENE NOGAVICE od Din 18.— naprej; SVILENE NOGAVICE iz UMETNE SVILE v vseh barvah in cenah; SPODNJE MAJICE od Din 15.— do 25.— po velikosti; SPODNJE HLAČE od Din 15.— naprej; SVETERJI ZA OTROKE od dinarjev 35.— naprej; SVETERJI ZA DAME od dinarjev 60.— naprej; PLETENE DAMSKE OBLEKE od dinarjev 200.— naprej; D A M S K E R O K A V I C E od dinarjev 14.— naprej; MOŠKE ROKAVICE od Din 16.— naprej itd. — Vrh tega največja izbira trikotaž, pletenin, perila, kravat, ovrtnikov, vezenin, čipk, svilenih trakov, roletnih potrebščin, parfumerije po zelo nizkih cenah. Galoše od Din 110.— naprej, snežne čevlje od Din 95.— naprej. — Lastna pletarna in predtiskarija! — Prevzame entlanje, ažuriranje in vezenje!

Eksportna hiša LUNA, Maribor, Aleksandrova c. 19